

ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಪಂಚದ ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಭೇದಗಳು

ಲೇಖನ 05

ಕಾಡಿನ ರಾಜ ಸಿಂಹ ಏಕೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೆ?

ಸ್ನೇಹಿತರೇ, ಸಿಂಹಗಳು ವಿಶ್ವದ ಎರಡನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳಾಗಿವೆ. ಸಿಂಹಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು ಪ್ಯಾಂಥೆರಾ ಲಿಯೋ. ಸಿಂಹಗಳನ್ನು ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ, ಕೀನ್ಯಾ, ಲಿಬಿಯಾ, ಲಕ್ಸೆಂಬರ್ಗ್, ಉತ್ತರ ಮ್ಯಾಸಿಡೋನಿಯಾ, ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್, ನಾರ್ವೆ, ಸಿಯೆರಾ ಲಿಯೋನ್, ಸಿಂಗಾಪುರ್, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಟೋಗೊ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಣಿ ಎಂದು ಗೌರವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಏಷ್ಯಾದ ಸಿಂಹವು (Panthera leo persica) ನಮ್ಮ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾರತದ ಗಿರ್ ಅರಣ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೇ ಈಗಲೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ಅಶೋಕ್ ಎನ್

ಅವುಗಳ ದೇಹದ ಕೂದಲಿನ ಬಣ್ಣ ಬಂಗಾರದ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಸರಾಸರಿಯಾಗಿ, ಗಂಡು ಸಿಂಹಗಳ ತೂಕ ಸುಮಾರು 190 ಕೆ.ಜಿ. ಆಗಿದ್ದು, ಹೆಣ್ಣು ಸಿಂಹಗಳ ತೂಕ ಸುಮಾರು 126 ಕೆ.ಜಿ. ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ಅಶೋಕ್ ಎನ್

ದೊಡ್ಡ ಬೇಟೆಯನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಗುಂಪನ್ನು (ಪ್ರೈಡ್) ರಕ್ಷಿಸಲು ಈ ತೂಕ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯ ಅಗತ್ಯವು ಸಿಂಹಗಳಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಿಂಹಗಳು ಇವು ಫೆಲಿಡೆ ಕುಟುಂಬದ ಪ್ಯಾಂಥೆರಾ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿವೆ.

ಬಹುತೇಕ ಗಂಡು ಸಿಂಹಗಳು ವಯಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಭವ್ಯವಾದ ಕೇಶರಗಳನ್ನು (ಮೇನ್) ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ. ಈ ಕೇಶರಗಳು ಸುಮಾರು 16 ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದದವರೆಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಬಲ್ಯ (ಆಧಿಪತ್ಯ)ದ ಸೂಚಕವಾಗಿವೆ.

ಸಿಂಹಗಳ ದೇಹವು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿದ್ದು, ಬೇಟೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಮತ್ತು ಕೊಲ್ಲಲು ಬಲಿಷ್ಠ ಮುಂಭಾಗದ ಕಾಲುಗಳು, ಹಲ್ಲುಗಳು ಮತ್ತು ದವಡೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಗಂಡು ಸಿಂಹಗಳಿಗೂ ಕೇಶರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. 'ಕೇಶರವಿಲ್ಲದ' ಗಂಡು ಸಿಂಹಗಳು ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೆನ್ಯಾದ ತ್ಸಾವೊ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಹವಾಮಾನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಾಗಿ (ಅಡಾಪ್ಟೇಶನ್) ಇದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಕೇಶರಗಳು ದೇಹದ ಉಷ್ಣತೆ ಹೊರಹೋಗುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಸಿಂಹಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಭಾವ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕಲಾಹಾರಿ ಮರುಭೂಮಿಯಂತಹ ಅತ್ಯಂತ ಒಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರನ್ನು ತಮ್ಮ ಬೇಟೆಯಿಂದಲೇ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ನೀರು ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ ತ್ಸಾಮ್ನಾ ಕಲ್ಲಂಗಡಿಯಂತಹ ಕಾಡು ಹಣ್ಣಿನಿಂದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತವೆ.

ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಸಿಂಹಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಭೋಗ ಆದ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣು ಸಿಂಹ 110 (3.5 ತಿಂಗಳು) ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಗರ್ಭಧರಿಸಿ ನಂತರ 3 ರಿಂದ 4 ಮರಿಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ಅಶೋಕ್ ಎನ್

ಹೆಣ್ಣು ಸಿಂಹಗಳು ತಮ್ಮ ಮರಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಹಾಲು ಇರುವ ಯಾವುದೇ ಹೆಣ್ಣು ಸಿಂಹದಿಂದ ಮರಿಗಳು ಹಾಲು ಕುಡಿಯಬಹುದು.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ಅಶೋಕ್ ಎನ್

ಸಿಂಹಗಳ ನಾಲಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ಯಾಪಿಲ್ಲೀ (papillae) ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಮುಳ್ಳಿನಂತಹ ರಚನೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇಟೆಯ ಮಾಂಸವನ್ನು ಸವರಿ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.

ಇವು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಪಾಗಿ ವಾಸಿಸುವುದರಿಂದ ಆ ಗುಂಪಿಗೆ "ಪ್ರೈಡ್ಸ್" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರೈಡ್ಸ್ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹುಲಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಣ್ಣು ಹುಲಿಗಳಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ಜೊತೆ ಮರಿಗಳು ಸಹ ಇರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಇವು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಂಸವನ್ನು ಸೇವಿಸುವ (ಹೈಪರ್-ಕಾರ್ನಿವೋಗಳು) ಪ್ರಾಣಿಗಳು.

ಪ್ರೈಡ್ಸ್ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಪಾ ಮೇಲ್ ಎಂಬ ಒಂದು ಗಂಡು ಸಿಂಹ ಇದ್ದು, ಈ ಸಿಂಹವು ತನ್ನ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿರುವ ಮರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಸಿಂಹಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ದೇಹವನ್ನು ಟ್ರೋಫಿ ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ನಾಶ, ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಸಿಂಹಗಳು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿವೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲೆಂದು ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿ ಮೃಗಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಿಂಹಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಗರ್ಜಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವ ಏಕೈಕ ಬೆಕ್ಕಿನ ಪ್ರಭೇದವಾಗಿದೆ — ಇದರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಮರಿಗಳೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಸಣ್ಣ ಧ್ವನಿಯ ಮೂಲಕ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ಗರ್ಜನೆಯ ಕ್ರಮ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸುಮಾರು 40 ಸೆಕೆಂಡುಗಳಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ಅಶೋಕ್ ಎನ್

ಇವು ಮೂತ್ರವನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಗರ್ಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗುರುತು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಸಿಂಹದ ಗರ್ಜನೆಯ ಶಬ್ದವನ್ನು ಸುಮಾರು 8 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ದೂರದಿಂದಲೂ ಕೇಳಬಹುದು. ಸಿಂಹದ ಮರಿಗಳನ್ನು ಕಬ್ ಅಥವಾ ವೀಲ್ಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವಾಗ ಇವುಗಳ ಜೀವಿತಾವಧಿ 10 ರಿಂದ 14 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಇವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 5 ಕಿಲೋಗ್ರಾಂಗಳಷ್ಟು ಮಾಂಸ ಬೇಕು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಪ್ರತಿದಿನ ಸುಮಾರು 7 ಕಿಲೋಗ್ರಾಂಗಳಷ್ಟು ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ.

ಸಿಂಹಗಳು ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪುಣವಾಗಿ ಈಜುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮರವನ್ನು ಸಹ ಏರುತ್ತವೆ. ಸಿಂಹವನ್ನು ಹೈಪರ್-ಕಾರ್ನಿವೋರ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಇದರ ಆಹಾರವು 80% ನಷ್ಟು ಮಾಂಸವಾಗಿದೆ.

ಹೆಣ್ಣು ಸಿಂಹಗಳು ಬೇಟೆಯಾಡುವಾಗ ಗಂಡು ಸಿಂಹಗಳು ಅವುಗಳ ಮರಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವು ಮುಸ್ಸಂಜೆಯಿಂದ ಮುಂಜಾನೆ ವರೆಗೆ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತವೆ. ಸಿಂಹವು ಗಂಟೆಗೆ 60 ರಿಂದ 80 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಓಡಬಹುದು.

ಎಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಗಳು ಸೋಮಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವು ತಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯಲು ಕಳೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 21 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಮಲಗಬಹುದು.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ಅಶೋಕ್ ಎನ್

